

Andreja Žele
Filozofska fakulteta, Ljubljana
UDK 811.163.6'27

Do kod sežeta dejanska raba in funkcijskost slovenščine?

Prispevek komentira rabo slovenščine v medijih in v različnih strokah. V ospredje postavi uresničevanje že obstoječih načrtov, ki bi slovenščini omogočali nadaljnji kontinuirani vsestranski razvoj. Stalno se nam potrjuje, da je vzdrževanje celovite večfunkcijskosti slovenščine osnovni pogoj za njen nemoten nadaljnji razvoj.

slovenski jezik, jezikovna funkcionalnost in funkcijskost, mediji, stroke, leposlovje

The paper comments on the use of Slovene in the media and different professions. At the forefront it places the realisation of existing plans that would enable Slovene to continue its all-round development. It keeps being reconfirmed that maintaining the multi-functionality of Slovene is a fundamental precondition for its undisturbed further development.

Slovene language, language functionality, the media, professions, literature

1

Lahko se navežemo na lansko temo seminarja, ki je obravnavala prihodnost v slovenskem jeziku. Samoumevno bi moralo biti, da ima današnja predstavitvena vloga slovenščine kot družbeno polnofunkcijskega jezika najprej polno težo doma, kajti šele potem lahko to predstavitveno vlogo dovolj uspešno in enakopravno uveljavlja tudi v mednarodnem prostoru. In ravno intenzivna vsakdanja vpetost v mednarodni prostor še bolj poudarja potrebo po vsestranski razgledanosti, tj. funkcionalnosti in kompetentnosti, najprej v lastnem jeziku – brez dobrega temelja je vse nadaljevanje prej ali slej majavo.¹ Torej biti najprej večjezičen v lastnem jeziku v smislu, da znamo ločevati med narečno, pogovorno in zborno rabo slovenščine – to hkrati pomeni biti svoboden in samozavestno ustvarjalen v lastnem jeziku. Samoumevnost lastnega knjižnega jezika s prvenstveno in poudarjeno intelektualizacijsko vlogo pa je, da s svojo vseslovensko najširšo funkcijsko in funkcionalno razčlenjenostjo zaobseže vsa področja našega delovanja, od javnega do zasebnega, od pisnega do govorjenega, začeniši z mediji v najširšem smislu splošne in splošnostrokovne rabe jezika, vsa strokovna področja in leposlovje (Vidovič Muha 2013a).² In tako je knjižni jezik tudi izhodiščno (čeprav za rojene govorce največkrat nezavedno) merilo za uzaveščeno razpoznavanje in rabo vseh drugih družbenih oblik jezika, saj nam omogoča, da lažje prepoznavamo, sprejemamo in

1 Nekaj pogledov na aktualno stanje slovenskega jezika iz zadnjih let je med drugim zbranih v *Jezikoljubnem cvetoberu*, uredila ga je Boža Krakar Vogel (2014), gl. povezavo Jezikoljubni cvetober: Razprave – Slavistično društvo <https://sites.google.com/site/slavisticnodrustvo/cvetober/jezikoljubni-cvetober-razprave> (tam so zaenkrat dostopni članki: Ada Vidovič Muha: *Sodobni položaj nacionalnih jezikov v luči jezikovne politike – Predstavitev temeljnih pojmov, vezanih na izraz jezik*, Alojzija Zupan Sosič: *Slovenščina ali angleščina? in Kolonizacija slovenske literarne zgodovine*).

2 Leta 2013 je izšla monografija *Moč in nemoč knjižnega jezika* Ade Vidovič Muha, zaslužne profesorice na Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, in to z vidika slovenskega jezika zagotovo relevantno delo do danes v slovenskem prostoru še ni doživelo odziva. Vsekakor si tako slovenski jezik kot avtorica takšne ignorance ne zaslužita, je pa to lahko zelo pomenljiv pokazatelj trenutnega stanja.

spremljamo najrazličnejše družbene rabe jezika in različne stopnje standardizacije, kultiviranosti in tudi kulturnosti teh različnih rab, in tako sooblikuje naš način delovanja sploh.

1.1 Mediji

Takorekoč se vse in z vsem trži, kako pa se odraža stanje slovenščine v tržni komunikaciji? Glede na vpliv in moč oglaševanja bi morali biti oglaševalci jezikovno nadpovprečno osveščeni in spretni, zdi pa se, da sposobnost jezikovnega prepoznavanja in ovrednotenja pričakujejo tudi od naslovnikov oz. nagovorjenih. Prijetna pogovornost izrazja naj bi informirala, prepričevala in hkrati inteligentno zabavala; slednje pa je učinkovito izpolnjeno le, če je čim bolj všečno nagovarjanje in prigovarjanje tako pri tvorcu kot naslovniku tudi jezikovno uzaveščeno.³ Ravno obrnjena slika v smislu nepremišljene oz. nezavedne rabe jezika in določenih jezikovnih prvin tako pri tvorcu kot pri naslovniku pa je lahko zaskrbljujoča in jo zato ob pomisleku na funkcionalno in funkcijsko polpismenost raje zavračamo; npr. s samo fulkulščino⁴ ni nič narobe, če jo sprejemamo samo kot enega izmed stilnih segmentov današnje dejanske jezikovne rabe,⁵ zares zaskrbljujoče pa je, če za nekatere to ostane edini način izražanja v slovenščini. Če v posrečeno aktualiziranem reku v oglaševalskem sloganu na veleplakatu *Ne vrži puško v skladkorni trs* na prvi pogled zbudi pozornost tudi pogovorna oblika glagola *vrži*, je to lahko samo potrditev, da knjižna norma deluje in da se (še vedno) šele iz nje razsoja sprejemljiva pogovornost in s tem simpatična sproščenost nagovora. Če bi bila na mestu oglaševalcev, bi zgolj iz radovednosti testirala med uporabniki tudi slogana *Lačen si ful drugačen* in *Lačen si lahko zelo drugačen*. (Prim. Kalin Golob 2013) Zanimalo bi me namreč, kolikšno težo ima pri slovenskem uporabniku tudi ritem oz. t. i. spevnost povedanega; izbiral bi torej med rabo *ful* in večjo ritmičnostjo jezika, ki jo prispeva zveza *lahko zelo*. Navsezadnje pomembnost glasovne vrednosti z dovoljšno mero ritmičnosti potrjujejo tudi slogani, kot so *Snaga: čisto do vašega praga, Siol: svet ni eden, svetova sta dva, Les je lep, skrbimo, da tak tudi ostane, Belinka* ipd., učinkuje tudi pogosta pogovorna fraza v sloganu *Fruc: totalno zmešan sok*.

Tipična prvina pragmatičnega diskurza je postalo tudi sklapljanje, ki se že nekaj časa uporablja v nagovarjanju oz. oglaševanju, ker izraža neobremenjen, sproščujoč in kramljajoč način izražanja (tudi) v zapisanem jeziku, npr. *pica datekap, malica k'rneki, ortounulo mobi, dofula ponudba, unulo pripravljen, paket trizame, tvojihpetminut agencija, nočindan trgovina* ipd. In tudi raba sklopov v zapisanem jeziku zahteva jezikovno osveščenega pisca, ki »z vsaj malo soli« zna presoditi, v katerih besedilih in s kakšnim namenom bo določeni sklop uporabil, na drugi strani pa se spet pričakuje dovolj osveščenega naslovnika, ki bo prepoznal igrivi namen uporabe sklopa, sicer ta ne bo imel pravega učinka in ne bo izpolnil svojega poslanstva.

V vseh naštetih in podobnih primerih pa se je upravičeno vprašati: Ali je umestno pristajati na to, da postane lastni jezik samo še sredstvo izražanja, ko pa se je skozi zgodovino in razvoj že

3 Korošec (2005: 64) med »subjektne stilotvorne dejavnike« pri oglaševanju uvršča znanje jezika in »čim globlje razumevanje njegovih stilno-izraznih značilnosti«.

4 Ta izraz je z opredelitvijo »fulkul govornica mladih« zaveden v monografijo *Novejša slovenska leksika: (v povezavi s spletnimi jezikovnimi viri)*, 2009, ki so jo sestavili sodelavci Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU Alenka Gložančev, Primož Jakopin, Mija Michelizza, Lučka Uršič in Andreja Žele.

5 V monografiji Toma Korošca *Jezik in stil oglaševanja* (2005: 12) med drugim izvemo, da je *Jezik in stil oglaševanja* že dve desetletji študijski predmet tržnega komuniciranja na FDV.

utrdil kot način našega izražanja v vseh možnih različnih komunikacijah? Če se KAKO zreducira samo še na S ČIM, se kvaliteta podredi orodju, kar je seveda nazadovanje.

1.2 Strokovna področja

Koliko zavestno se krni intelektualizacija lastnega jezika? Zagotovo z nedopustnim enačenjem t. i. internacionalizacije visokega šolstva z uvajanjem tujega učnega jezika. (Vidovič Muha, Krakar Vogel 2010; Jesenšek 2014) Vsem je bolj ali manj že dolgo jasno, da se izobraževanje oz. študijske programe lahko uspešno internacionalizira le z vsebinsko kakovostnimi in tudi sicer tako ali drugače izvirnimi in inovativnimi vsebinami, ki so rezultat dobre nacionalne raziskovalne politike in vrhunskih raziskovalcev, in nikakor ne z uvajanjem angleščine. (Vidovič Muha, Krakar Vogel 2010; Lesničar Pučko 2015) Ali še drugače: naravno bi bilo, da naši raziskovalci svoje izvirne vsebine najprej ubesedijo in objavijo v svojem lastnem jeziku – samoumevno naj bi bila slovenščina prvenstvena ubesedena izbira našega intelektualnega in čustvenega delovanja, kar potem ne bi bil presežek samo za avtorja, ampak tudi za njegov lastni jezik. Če pa se tej samoumevni prvenstvenosti lastnega jezika odrekamo, se na nek način odrekamo tudi internacionalizaciji, ker že a priori pristajamo na globalno jezikovno poenotenje. Sami namreč ugotavljamo protislovje med spodbujanjem in širjenjem uporabe angleščine pri univerzitetnem poučevanju in hkratnim spodbujanjem in širjenjem večjezičnosti, ki naj bi bila vsaj pri nekaterih mednarodnih študentih zelo cenjena evropska značilnost. In glede na slednje, zakaj ne bi pri mednarodni študentski izmenjavi, kot je npr. Erasmus, izkoristili v zadnjih desetletjih že dovolj utrjeno in potrjeno prakso poučevanja slovenščine kot drugega/tujega jezika? Svojevrstni paradoks je, da je bilo to v skupni federalni državi že preseženo in se skuša izničiti v času, ko ima slovenščina vse družbene in pravne možnosti za razvoj in bi posledično morala biti na vseh stopnjah izobraževanj obvezno prva in samoumevna izbira. Vendar odkar to ni več tako samoumevno, bi se končno morala začeti uresničevati načrtovana predavanja strokovne slovenščine po fakultetah. Danes se namreč že več kot potrjuje, da razvoj slovenskega strokovnega in znanstvenega jezika še zdaleč ni nekaj samoumevnega, še manj samodejnega, in to potrjujejo tudi študije anket o stanju na slovenskih univerzah. (Kalin Golob idr. 2013) Najprej je treba začeti uresničevati skrb za kontinuiran razvoj strokovne slovenščine v visokošolskem izobraževanju in se šele potem v smislu vzporednih predavanj spraševati o kompetencah slovenskih predavateljev za strokovni angleški jezik.

Pobude za vključevanje strokovne slovenščine na slovenske fakultete izhajajo že s konca šestdesetih let prejšnjega stoletja, potreba po uvajanju visokošolskega predmeta, ki bo bodoče znanstvenike in strokovnjake pripravljaj na kompetentno in jezikovno kultivirano strokovno-znanstveno sporočanje, »je torej v strokovni javnosti v obtoku skoraj pol stoletja.« (Verovnik idr. 2013: 8–10) Najbolj zavezujoče se pojavlja kot ukrep jezikovne politike v obeh resolucijah o nacionalnem programu za jezikovno politiko (2007–2011 in 2014–2018). Bo tudi pri udejanjanju druge resolucije ostalo zgolj pri predvidevanjih in zasnovah predmeta o strokovno-znanstveni knjižni slovenščini, terminološko, žanrsko in retorično prilagojeni za posamezne visokošolske študijske programe? Za ta namen aktualna resolucija med drugim predvideva učni načrt za strokovno-znanstveno pisanje, načrt usposabljanja učiteljev in izdelavo visokošolskih učbenikov (izvirnih in prevedenih).

Če se dotaknem družbenih ved. Vemo, kaj pravniku pomeni jezik, in svojevrsten posmeh slovenščini je, da se kljub večdesetletnim pobudam slovenskih jezikoslovcev ni nič zgodilo in da je zares aktivnejše in intenzivnejše razmišljanje o boljšem jezikovnem osveščanju pravnikov spodbudila šele potreba EU, kjer je nuja boljšega znanja tudi lastnega jezika vključena zgolj posredno v druge potrebe »medkulturnega komuniciranja« (Logar idr. 2014); torej konkretna realna potreba je dober prevajalec z dobrim poznavanjem prava in pravniškega jezika. V resoluciji pa je napisano oz. načrtovano oblikovanje posebnega magistrskega študijskega programa za pridobitev strokovnega naziva pravnik lingvist, kjer se predvideva diploma s pravnega področja, jezikovna oz. jezikoslovna kompetenca pa je samo priključeno dodatno strokovno usposabljanje, kar seveda lahko upravičeno zmoti jezikoslovce. Na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani se npr. izvajata predmeta Nemška pravna terminologija in Angleška pravna terminologija, ni pa predmeta Slovenska pravna terminologija. (Logar idr. 2014: 559) Torej bo treba pred izvajanjem magistrskega študija za t. i. pravnike lingviste še marsikaj narediti za vključitev slovenske pravne terminologije v že obstoječe učne načrte.

Če je že pri družboslovju tako, kaj lahko pričakujemo na naravoslovnih in tehniških smereh študija? Če verjamemo do zdaj popisanemu stanju (Kalin Golob idr. 2013; Verovnik idr. 2013) in dodamo še opažanja oz. ugotovitve, ki smo jih lahko s študenti povzeli v študijskem letu 2014/15 pri predmetu Slovnica znanstvenega in strokovnega jezika, se razmere ne odvijajo v prid kontinuiranemu razvoju strokovne in znanstvene slovenščine. Pri iskanju različnih tipov besedil (znanstvenih, poljudnoznanstvenih in praktičnostrokovnih) znotraj izbranega strokovnega področja so se pokazale določene težnje, in sicer: – Vedno več znanstvenih, zlasti bolj specializiranih, vsebin s področij, kot so npr. strojništvo, računalništvo, farmacija, astronomija, arhitektura, fotografija, je napisanih samo v tujem jeziku in pri teh potem postane znanstvena slovenščina kvečjemu samo prevodni jezik; torej obseg znanstvenih besedil v izvorni strokovni slovenščini se opazno manjša na račun prvenstvenih angleških objav; – Zaradi tega določena pri nas mlajša oz. še uveljavljajoča se strokovna področja, npr. biogoriva, robotika, fotografija, nimajo možnosti celovito razviti tipološke razčlenjenosti strokovnih besedil v smislu znanstvenosti, poljudnoznanstvenosti in praktične strokovnosti; – Živa je zlasti praktičnostrokovna slovenščina, vedno bolj pa uhaja znanstvena slovenščina in posledično se bo to dogajalo še s poljudnoznanstveno slovenščino. To lahko potrdijo tudi naši terminologi⁶ in tudi stanje znanstvene periodike v Sloveniji. Stanovska društva še vzdržujejo periodiko z znanstvenimi prispevki tudi v slovenskem jeziku, npr. *Elektrotehniški vestnik*, *Strojniški vestnik*, *Ventil*, *Zdravniški vestnik*, *Farmacevtski vestnik*, do 1993 *Vestnik slovenskega kemijskega društva* (danes *Acta Chimica Slovenica*), vendar so vsebinsko tehtnejše raziskave večinsko najprej napisane v tujem jeziku in praviloma odhajajo v tiste tuje strokovne časopise, ki so v prestižnih mednarodnih bazah. Za začetek bi se slovenske strokovne revije, ki so v mednarodnih bazah, morale zavzemati za izvirne znanstvene razprave v slovenskem jeziku. Torej storiti bi morali vse oz. kar največ, da bi bile naše izvirne raziskovalne vsebine ubesedene in objavljene najprej v slovenščini in da bi bilo to za naše raziskovalce samoumevno dejanje.⁷

6 V letu 2015 je izšel tudi *Terminološki slovar avtomatike* in na tem in podobnih področjih se jasno odkrije, koliko napora strokovnjakov je potrebnega, da se zbere slovenska terminologija, ki naj bi seveda bila tudi dejansko uporabljana.

7 Zdi pa se, da je slovenski jezik postal talec neizvajanja verodostojnega vrednotenja kakovosti znanstvenih del ali pa talec težav z zagotavljanjem le-tega. (Acceto 2010: 29)

1.3 Leposlovje kot zanesljiva razvojna opora jeziku

Besedna ustvarjalnost dodaja jeziku še prepotrebno stilsko pestrost, drznost in živost, kar jezik dodatno estetsko zlahkni. Umetniška drznost in inovativnost, eksperimentiranje in izzivanje v družbi se neposredno odražajo tudi v jeziku, v novotvorbah tako v leksiki kot v skladnji, in tu se v večji meri lahko bogati t. i. prožna stabilnost knjižne slovenščine. (Žele 2014) Ravno pisatelji, pesniki in prevajalci so potencialni tvorci, preizkuševalci in uporabniki kar najširših tvorbenih in pomenskih zmožnosti v jeziku. Po njihovi zaslugi se stalno ažurirajo osnovne vloge besedotvorja: poimenovalna, posamostalitvena, zgostitvena, ekspresivna in stilna. (Žele 2014) Poimenovanje znotraj besedotvorja deluje tudi kot zgoščanje propozicije in že ustaljeni najbolj produktivni obrazili sta *-nje* in *-ost*, npr. *okostenevanje [slovenščine]* (VSZ-2008: 100),⁸ *pričevanjskost [gradu]* (VSZ-2008: 100), *[evropska] metodičnost* (VSZ-2008: 130), *nezaustavljivost* (GM-1999: 226), poleg drugih kot *očetovanje*, *izolativnost*, *razsrediščenost*. Produktivno je tudi obrazilo *-stvo*, ki označuje dejavnost: *balkanstvo* (VSZ-2008: 240), *aferaštvo*, *črnograditeljstvo*, *strankarstvo*, *žeparstvo* (nasproti tudi *žeparjenju*).

Širina in svoboda literarnega ustvarjanja omogočata tudi sprotno nastajanje novotvorjenk, med katerimi je vedno več t. i. priložnostnic ali (še) neustaljenih novotvorjenk tipa *velikoljubljanec* (VSZ-2008: 15), *Slovenijec* (VSZ-2008: 231), *kmetavzarščina* (VSZ-2008: 98), *južnaščina* (VSZ-2008: 100), *fulkulščina*, *vseenost*, *stvarizem*, *klonomat* ipd. Živost metaforične rabe potrjujejo primeri: *Vsak je oddroбил svoje prošnje* (KPJ-2000: 74), *Črke gomazijo kot nekakšne drobne električne mušice* (GM-1999: 57), *Prizvira mimo in se krohota na vsa usta nezaustavljivosti* (GM-1999: 306), *Čutil je, da bi potreboval vetra, hladnega zračnega svežca [...]* (G-21980: 332).

Novjša leksika v slovenščini izraža aktualizacijo procesualnega jezikovnega delovanja v konkretnih besedilih: aktualizira se razmerje netvorjeno – tvorjeno in hkrati z besedotvorjem tudi nove pomenotvorne zmožnosti obstoječih leksemov, npr. *stajkunizirati (sklade)*, *kokakolizacija in mcdonaldizacija*, *očetovanje*, *soproizvodnja (električne in toplotne energije)*, *odpadnik – odpaddar*; bistveno sporočilno vrednost lahko imata tudi besedotvorna igra in ekspresivnost, npr. *foruumaš – forumaš*, *estradanje – e-stradanje*, *hudojček*, *všeček*, *sebek*; pomenljivo igrivo je tudi pomensko kalkiranje v smislu *brezplačni dolpoteg* (za *download*), *vsiljivo čivkanje na medmrežju* (za *tvitanje na internetu*) ipd. Skratka, v besedni ustvarjalnosti prevladuje jezikovni vitalizem, ki jeziku lahko dodaja nove vsebine in oblike in lahko povozi tudi takšen javni negativizem, ki v letošnji poslanici aktualnega predsednika Društva slovenskih pisateljev ni pripravljen sprejeti zlasti dobrih vsebinskih stališč in pobud naših ustvarjalcev, temveč skuša vse vsebinsko izničiti s preštetjem nekaj slovničnih napak.⁹

8 *Kratkočasne kratkoproznice* (v nadaljevanju VSZ-2008) Branka Gradišnika skladno z besedilom ponujajo zlasti igrivo iznajdljive tvorjenke s takojšnjim učinkom, pomenskimi in stilnimi, medtem ko imajo tvorjenke v Jančarjevih dveh romanih (v nadaljevanju G-21980 in KPJ-2000) namen zdrzniti oz. presuniti bralca k razmisleku in delovati na dolgotrajnejši učinek s spremstveno stilno vlogo izrazne patine ali onomatopejskosti, slednje velja tudi za prevladujočo priložnostno besednozvezno leksiko npr. v romanu Andreja Skubica (v nadaljevanju GM-1999).

9 Letošnja poslanica predsednika Društva slovenskih pisateljev Iva Svetine ob svetovnem dnevu maternih jezikov, objavljen v *Delu* 21. 2. 2015. Pisatelji oz. naši literarni ustvarjalci se namreč v nasprotju z večino drugih strokovnjakov še kako dobro zavedajo dragocenosti vsestranske rabe lastnega jezika.

2 Sklep

Najprej je treba poskrbeti za večjezičnost znotraj lastnega jezika, tj. usposobiti ljudi za polno jezikovno funkcionalnost v slovenščini. S povišano jezikovno kultiviranostjo in kulturo v lastnem jeziku bomo naredili tudi kakovostnejši korak k večjezičnosti – šele prek boljšega in celovitejšega poznavanja lastnega jezika si bomo privzgojili lastni kritičnejši odnos tudi do svojega znanja in poznavanja tujih jezikov. In pri lastnem jeziku je najbolj pomembna in potrebna skrb za nenehni razvoj in širjenje, to še zlasti velja za vsa strokovna področja; šteje samoumevna raba slovenščine, medtem ko je zgolj sklicevanje na samoumevnost rabe slovenskega jezika le (samo)zavajanje in bežanje pred dejanskim stanjem; že iz izkušenj namreč lahko vemo, da je samoumevnost lahko zelo varljiva, ker jo prepogosto zlorablamo kot izgovor za vsebine, s katerimi se nam ne ljubi posebej ukvarjati.

Viri in literatura

- ACCETTO, Matej, 2010: Nacionalni jeziki, visoko šolstvo in mobilnost v pravu EU. Marjeta Humar, Mojca Žagar Karer (ur.): *Nacionalni jeziki v visokem šolstvu/National languages in higher education*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. 23–35.
- GLOŽANČEV, Alenka, JAKOPIN, Primož, MICHELIZZA, Mija, URŠIČ, Lučka, ŽELE, Andreja (ur.), 2009: *Novejša slovenska leksika: (v povezavi s spletnimi jezikovnimi viri)*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- GRADIŠNIK, Branko, 2008: *V senci pod zelenim zmajem. Vélika Ljubljana za popotnike, prešernovce ino Hrovate*. Zbirka Harlekin. Ljubljana: UMco d. d.
- JANČAR, Drago, 1980: *Galjot*. Murska Sobota: Pomurska založba.
- JANČAR, Drago, 2000: *Katarina, pav in jezuit*. Ljubljana: Slovenska matica.
- JESENEK, Marko, 2014: Slovenščina kot učni jezik na slovenskih univerzah. Hotimir Tivadar (ur.): *Prihodnost v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*. 50. SSJLK. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 42–49.
- KALIN GOLOB, Monika, 2013: Lačen si ful drugačen: v iskanju naslovnikovega jezika. Andreja Žele (ur.): *Družbena funkcionalnost jezika: vidiki, merila, opredelitve*. Obdobja 32. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 201–206.
- KALIN GOLOB, Monika, ČERV, Gaja, STABEJ, Marko, STRITAR KUČUK, Mojca, 2013: Jezikovna politika slovenskega visokega šolstva: stališča do rabe jezikov in priporočila za njeno urejanje. *Slavistična revija* 61/2. 395–412.
- KARBA, Rihard, KARER, Gorazd, KOCIJAN, Juš, BAJD, Tadej, ŽAGAR KARER, Mojca, FAJFAR, Tanja (ur.), 2015: *Terminološki slovar avtomatike*. Zbirka Slovarji. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- KOROŠEC, Tomo, 2005: *Jezik in stil oglaševanja*. Ljubljana: FDV.
- KRAKAR VOGEL, Boža (ur.), 2014: *Jezikoljubni cvetober*. Razprave. <https://sites.google.com/site/slavisticnodrustvo/cvetober/jezikoljubni-cvetober-razprave>
- LESNIČAR PUČKO, Tanja, 2015: Intervju z dekanjo Filozofske fakultete prof. dr. Branko Kalenič Ramšak. *Dnevnik, Objektiv*, 17. 1. 2015. 11–12.
- LOGAR, Nataša, KALIN GOLOB, Monika, 2014: Jezikovne kompetence za medkulturno komuniciranje: pravnik lingvist. *Teorija in praksa* 51/4. 555–567.
- SKUBIC, Andrej, 1999: *Grenki med*. Ljubljana: DZS.
- VEROVNIK, Tina, LOGAR, Nataša, KALIN GOLOB, Monika, 2013: *Slovenščina kot strokovni jezik na slovenskih univerzah: pregled stanja ter razčlenitev pomena, načina in možnosti njene večje vključitve*. Ljubljana: Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.
- VIDOVIČ MUHA, Ada, 2013a: Kriza družbene funkcije knjižnega jezika. Andreja Žele (ur.): *Družbena funkcionalnost jezika: (vidiki, merila, opredelitve)*. Obdobja 32. 481–490.
- VIDOVIČ MUHA, Ada, 2013b: *Moč in nemoč knjižnega jezika*. Razprave FF. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- VIDOVIČ MUHA, Ada, KRAKAR VOGEL, Boža, 2010: Internacionalizacija visokošolskega programa ali zaton nacionalne univerze (Ob osnutku Nacionalnega programa visokega šolstva) *Defo* 52/294, 18. 12. 2010. 5.
- ŽELE, Andreja, 2014: Slovenska sodobna literarna ustvarjalnost tudi kot vir novih jezikovnih zmožnosti. Alenka Žbogar (ur.): *Recepcija slovenske književnosti*. Obdobja 33. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.